

Sprawozdanie z działalności
Ośrodka Pomocy Społecznej w Brojciech
w 2022 roku

- Brojce, 2023 rok –

Podstawa prawna przygotowania sprawozdania: art. 110 ust. 9 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.)

ZAGADNIENIA WSTĘPNE

Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby, możliwości i uprawnienia.

W Gminie Brojce funkcjonuje Ośrodek Pomocy Społecznej, który jest jednostką organizacyjną zajmująca się pomocą społeczną. Instytucja ta realizuje szereg zadań własnych i zleconych Gminie, ukierunkowanych na zapobieganie najbardziej dotkliwym, niekorzystnym zjawiskom społecznym. Ośrodek w tym celu wykonuje takie zadania jak: praca socjalna, diagnoza środowiska lokalnego i problemów w nim występujących, przyznawanie i wypłacanie zasiłków z pomocy społecznej, kierowanie i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej, dożywianie dzieci, organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym także specjalistycznych usług opiekuńczych, przyznawanie pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zapewnienie schronienia osobom tego pozbawionym, sprawianie pogrzebu, realizacja rządowych programów, tworzenie i realizacji gminnych programów profilaktyki i zapobiegania problemom społecznym. Udzielanie pomocy społecznej określone jest poprzez regulacje zawarte w ustawie o pomocy społecznej oraz innych aktach i przepisach wspomagających.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również inne zadania wynikające z odrębnych przepisów prawa, m.in.: realizacja świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczych, podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego, wypłata stypendiów i zasiłków szkolnych oraz realizacja projektów zewnętrznych, wypłata dodatków mieszkaniowych, dodatku ostonowego oraz wydawanie zaświadczeń w celu ubiegania się o dofinansowanie z Programu „Czyste Powietrze”. Dodatkowo, w 2022 roku Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (dodatek węglowy) oraz na podstawie ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (dodatek dla gospodarstw).

Aby móc realizować powyższe działania Ośrodek dysponuje własnym budżetem, w którym środki finansowe pochodzą z dotacji celowych z budżetu państwa oraz środków własnych gminy.

Rola gminy w realizacji zadań pomocy społecznej jest szczególna. W praktyce indywidualne i zbiorowe potrzeby wspólnoty mieszkańców pojawiają się i są zaspokajane przede wszystkim w środowisku lokalnym. Wspólnota samorządowa za pośrednictwem wyspecjalizowanej administracji w naturalny sposób powinna podejmować działania zmierzające do niwelowania różnic w procesie zaspokajania podstawowych potrzeb, gdy są one wywołane czynnikami niezależnymi od jednostki czy

rodziny. Na szczeblu gminy pomoc społeczna kierowana jest wprost do najbardziej potrzebujących. Skupia się ona na doraźnym rozwiązywaniu konkretnych problemów. Gmina, jako niewielka społeczność, ma możliwość lepszego zidentyfikowania na takim poziomie osób potrzebujących wsparcia. W taki sposób pomoc staje się bardziej efektywna i trafia do tych, którzy jej najbardziej potrzebują.

Zadania własne wynikające z realizacji ustawy o pomocy społecznej

Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należą:

1. Opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych;
2. Sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
3. Udzielanie schronienia, zapewnianie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
4. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
5. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
6. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzeń losowych;
7. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mających dochodów i możliwości uzyskania świadczenia na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
8. Przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
9. Opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
10. Praca socjalna;
11. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
12. Prowadzenie i zapewnianie miejsc w placówkach opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkania chronionego;
13. Tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
14. Dożywanie dzieci;
15. Sprawianie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
16. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 16a). Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
17. Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
18. Utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

19. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
20. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia

Do zadań nieobowiązkowych należą:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 3a) opracowanie i realizacja projektów socjalnych;
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Zadania zlecone Ośrodkowi wynikające z realizacji ustawy o pomocy społecznej

Zgodnie z art. 18 ustawy o pomocy społecznej do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę w ramach powyższej ustawy należą:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Informacja o osobach korzystających

Adresatem świadczenia z pomocy społecznej jest zawsze człowiek – osoba fizyczna. W unormowaniach stanowi się, że prawo do pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, które przy wykorzystaniu własnych uprawnień, zasobów i możliwości nie są w stanie przezwyciężyć trudnej sytuacji, w jakiej się znalazły. W świetle przepisów ustawy o pomocy społecznej świadczeniobiorcą może być osoba fizyczna i rodzina. Za rodzinę uznaje się osoby spokrewnione lub niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące. Ustawodawca dokonuje rozróżnienia w stosunku do świadczeniobiorcy będącego osobą w rodzinie czy osobą samotnie

gospodarującą. Statut osoby korzystającej z pomocy społecznej w dużej mierze został ukształtowany przez zasady uznaniowości i roszczeniowości. Można stwierdzić, że każdej osobie znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej przysługuje pomoc socjalna.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

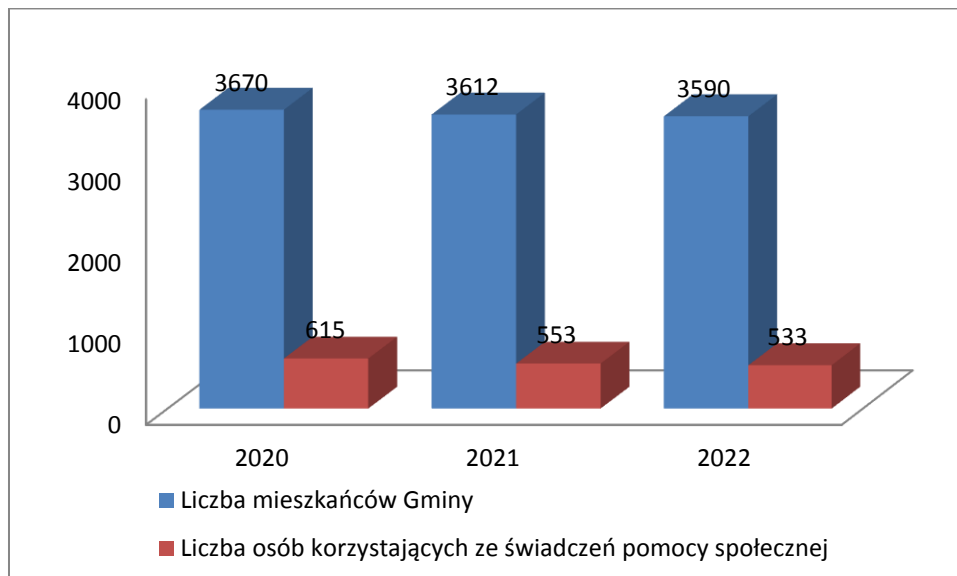
1. ubóstwa
2. sieroctwa
3. bezdomności
4. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności
5. bezrobocia
6. niepełnosprawności
7. długotrwałej lub ciężkiej choroby
8. bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych
9. braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze
10. alkoholizmu lub narkomanii
11. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu zakładu karnego
12. klęski żywiołowej lub ekologicznej
13. trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy
14. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej

Art. 7 ustawy o pomocy społecznej wylicza powody, dla których udziela się pomocy społecznej. Należy podkreślić, że katalog ten, chociaż szeroki, nie jest zamknięty. Ustawa, używając określenia „w szczególności z powodu”, pozostawia możliwość przyznania pomocy także z innych przyczyn, niewymienionych powodów. Jest to tym słuszniejszy, że życie i rozwój cywilizacji niesie ze sobą nowe zjawiska, w tym takie, których trudno się spodziewać.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, w których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza:

1. osobie samotnie gospodarującej - **776 zł**
2. osobie w rodzinie - **600 zł**
3. rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, zwanej "kryterium dochodowym rodziny", przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednej z w/w okoliczności.

Wykres 1. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców ogółem

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy i OPS w Brojciech.

Formy pomocy i zakres udzielanych świadczeń

Do najczęstszych przyczyn przyznawania pomocy w gminie Brojcie należy ubóstwo, bezrobocie oraz niepełnosprawność. Są to trzy główne przyczyny, które w poważnym stopniu i skali determinują problemy społeczne, ale są też inne, które można wskazać jako marginalne. Według danych OPS w 2022 roku z pomocy skorzystało 190 rodzi w których skład wchodziły 533 osoby. Z tytułu ubóstwa pomoc przyznano 119 rodzinom w których było 327 osób. Z tytułu występującego w rodzinie bezrobocia pomoc przyznano 119 rodzinom w których było 356 osób. Mieszkańcy utrzymują się głównie z rolnictwa, pracy najemnej oraz świadczeń z pomocy społecznej, a głównym problemem większości rodzin z terenu Gminy Brojcie jest brak formalnego zatrudnienia, brak umiejętności radzenia sobie w nowych warunkach i przystosowania się do nowej rzeczywistości społeczno – zawodowej, co często również skutkuje pogorszeniem stanu zdrowia (choroby, nałogi). Coraz więcej osób cechuje się szczególnie niekorzystną sytuacją na rynku pracy na którą wpływ ma głównie niski poziom wykształcenia, brak wymaganych na lokalnym rynku pracy kwalifikacji zawodowych, dysfunkcje społeczne oraz życiowa, często dziedziczna, bezradność w sprawach zawodowych i rodzinnych, a także w wielu przypadkach znacznie utrudniony dojazd do pobliskich miejscowości ze względu na brak dogodnych połączeń komunikacyjnych.

Tabela 1. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej z podziałem na liczbę rodzin i liczbę osób w tych rodzinach w latach 2020-2022

Przyczyny przyznania pomocy	2020		2021		2022	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	131	392	112	303	119	327
bezrobocie	129	415	113	348	119	356
niepełnosprawność	99	292	37	91	35	93
długotrwała lub ciężka choroba	44	85	66	147	75	160
bezzadność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego	11	35	7	25	10	35
alkoholizm	13	23	14	25	12	20
narkomania	0	0	0	0	0	0
potrzeba ochrony macierzyństwa	21	91	38	171	36	167
przemoc w rodzinie	1	3	0	0	1	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z OPS

W celu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy tutejszy Ośrodek udziela pomocy między innymi w formie pracy socjalnej, przyznawanych świadczeń pieniężnych i niepieniężnych. Poniżej znajdują się zestawienia form udzielanej pomocy z uwzględnieniem liczby osób i rodzin korzystających z danej formy.

Tabela 2: **Formy i zakres udzielanej pomocy społecznej z uwzględnieniem liczby osób korzystających**

<i>Nazwa świadczenia / formy pomocy</i>	<i>Liczba rodzin</i>	<i>Liczba osób w rodzinach</i>	<i>Kwota poniesionych wydatków</i>
Zasiłek stały	20	22	139 348
Zasiłek okresowy	88	205	197 289
Schronienie (opłata za pobyt w schronisku dla bezdomnych)	3	3	5 184
Pomoc w formie bezpłatnego posiłku, w tym:	124	299	185 512
Pomoc w formie bezpłatnego posiłku dla dzieci	117	292	171 661
Usługi opiekuńcze	16	17	61 858
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	10	34	99 105
Zasiłek celowy na zakup żywności w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	83	236	67 750
Pomoc w postaci produktów żywnościowych - Program FEAD 2014-2020 (podprogram 2020)	281 skierowań	735	xxx
Odpłatność gminy za pobyt mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej	8	12	222 012
Ubezpieczenie zdrowotne	212 świadczeń	x	12 476
Zasiłek celowy oraz specjalny zasiłek celowy na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych	252 świadczeń	x	11 222
Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	0	x	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z OPS

W ramach dodatkowych zadań Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje również świadczenia rodzinne, alimentacyjne i wychowawcze (Program 500+), stypendia oraz zasiłki szkolne. Poniżej znajduje się zestawienie uwzględniające formy pomocy w ramach świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczych z informacją o liczbie rodzin korzystających z danej formy.

Tabela 3: Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych, świadczenia wychowawczego.

Świadczenia rodzinne, alimentacyjne i wychowawcze	Liczba wniosków / świadczeń	Kwota świadczeń
Zasiłki rodzinne - wnioski	238	xxx
Zasiłki rodzinne - liczba świadczeń	3 122	351 134,01
Dodatki do zasiłku rodzinnego - liczba świadczeń	X	X
urodzenia dziecka	20	10 095,70
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	17	5 700,66
samotnego wychowania dziecka	155	31 007,04
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	195	20 950,00
z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	372	16 075,77
podjęcie przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania - zamieszkanie poza domem rodzinnym	109	12 090,30
podjęcie przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania - dojazd	354	23 003,94
wychowanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	622	55 758,21
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	17	17 000,00
Świadczenie rodzicielskie	156	128 901,50
Zasiłek pielęgnacyjny	1 804	389 375,36
Świadczenie pielęgnacyjne	255	536 168,20
Specjalny Zasiłek Opiekuńczy	52	31 400,00
Zasiłek Dla Opiekuna	22	13 640,00
Świadczenie wychowawcze (500+)	3 192	1 590 211,95
Jednorazowe świadczenie „Za Życiem”	0	0,00
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego - wnioski	30	Xxx
Fundusz Alimentacyjny - liczba świadczeń	464	199 461,15
Liczba osób uprawnionych do alimentów	54	xxx

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z OPS

Tabela 4. Realizacja stypendiów i zasiłków szkolnych w 2022 roku

Liczba osób, którym przyznana była pomoc w formie stypendium szkolnego: 73 osoby.

Dla 5 rodzin zostało wydanych 8 decyzji odmownych w sprawie pomocy z uwagi na przekroczone kryterium dochodowe.

łącznie wypłaconych zostało 538 świadczeń.

Koszt całkowity zadania (kol.2+kol.3)	Wysokość wykorzystanej dotacji	Środki własne	% udział środków własnych (3/1)	Stypendia szkolne		Zasiłki szkolne	
				dotacja	środki własne	dotacja	środki własne
50 429,39	40 343,51	10 085,88	20,00%	39 383,51	9 845,88	960	240

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z OPS

Tabela 5: Realizacja dodatków mieszkaniowych w 2022 roku

Ilość przyjętych wniosków o dodatek	36
Ilość wydanych decyzji przyznających	27
Ilość decyzji odmownych	9
Ilość wypłaconych świadczeń	142
Ilość rodzin korzystających z dodatku	16
Kwota wypłaconych świadczeń	25 488,98 zł
Średnia wartość dodatku	179,50 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z OPS

Pozostałe zadania :

Karta Dużej Rodziny (KDR)

Ośrodek Pomocy Społecznej w Brojcach realizuje rządowy program dla rodzin wielodzietnych zgodnie z Ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. o „Karcie Dużej Rodziny“. Karta to system zniżek dla rodzin wielodzietnych w zakresie zakupów: artykułów spożywczych, edukacji, kultury, łączności, mieszkania, odzieży i obuwia, sportu, rekreacji, turystyki, transportu, usług, usług na odległość. Program zniżek dla posiadaczy Karty Dużej Rodziny jest niezwykle rozwinięty, uczestniczy w nim niemal 25 tysięcy firm w Polsce, a uprawnienia do rabatów przysługują milionom Polaków. Miejsca honorujące „Kartę Dużej Rodziny“ oznaczone są specjalną naklejką.

Od 1 stycznia 2019 roku uprawnienie do Karty Dużej Rodziny uzyskali wszyscy rodzice, którzy kiedykolwiek posiadali na utrzymaniu co najmniej troje dzieci - bez względu na ich wiek w chwili składania wniosku. W 2022 roku do tutejszego Ośrodka wpłynęło 36 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny .

Czyste powietrze

Ustawą z dnia 14 sierpnia 2020 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw, wprowadzono zmiany do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska. Zmiany weszły w życie z dniem 1 października 2020 r.

Zgodnie z art. 411 ust. 10g – 10s ww. ustawy wójt, burmistrz, prezydent miasta ma obowiązek wydawania zaświadczeń dla osób fizycznych, które zamierzają składać wnioski o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub z wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w ramach Priorytetowego Programu „Czyste Powietrze“. Złożenie wniosku o dofinansowanie jest uwarunkowane posiadaniem takiego zaświadczenia.

Zaświadczenia wydawane są w celu potwierdzenia przeciętnego miesięcznego dochodu na jednego członka gospodarstwa domowego osoby ubiegającej się o dofinansowanie. To zadanie od

października 2020 jest realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Brojcach, w roku 2021 wystawiono 21 takich zaświadczeń natomiast w 2022 roku wystawiono 7 zaświadczeń.

Dodatek węglowy

Na podstawie Upoważnień wydanych przez Wójta Gminy Brojce Ośrodek Pomocy Społecznej był realizatorem zadania na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym.

W okresie od 17.08.2022 r. do 30.11.2022 r. do OPS Brojce wpłynęły 952 wnioski o wypłatę dodatku węglowego.

W wyniku weryfikacji uprawnień przeprowadzanej na podstawie analizy dokumentów i informacji uzyskiwanych z systemów dziedzicznych oraz na podstawie przeprowadzanych przez pracowników OPS wywiadów środowiskowych ustalono, że uprawnionych do dodatku węglowego było 647 osób. Łączna kwota dodatków węglowych wypłaconych do dnia 31.12.2022 r. wyniosła 1 941 000,00 zł.

Koszty obsługi realizacji niniejszego zadania finansowane ze środków z dotacji wyniosły 38 820,00 zł

Dodatek dla gospodarstw domowych

Na podstawie Upoważnień wydanych przez Wójta Gminy Brojce Ośrodek Pomocy Społecznej był realizatorem zadania na podstawie ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw.

W okresie od 20.09.2022 r. do 30.11.2022 r. do OPS Brojce wpłynęło 347 wniosków o wypłatę dodatku dla gospodarstw.

W wyniku weryfikacji uprawnień przeprowadzanej na podstawie analizy dokumentów i informacji uzyskiwanych z systemów dziedzicznych oraz na podstawie przeprowadzanych przez pracowników OPS wywiadów środowiskowych ustalono, że uprawnionych do dodatku dla gospodarstw było 319 osób.

Łączna kwota dodatków dla gospodarstw wypłaconych do dnia 31.12.2022 r. wyniosła 481 000,00 zł.

Koszty obsługi realizacji niniejszego zadania finansowane ze środków z dotacji wyniosły 9 620,00 zł

Pomoc dla Obywateli Ukrainy

Na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa Ośrodek Pomocy Społecznej w Brojcach realizował zadania:

- świadczenie pieniężne z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy

- świadczenia pieniężne i niepieniężne, na zasadach i w trybie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

- jednorazowe świadczenie pieniężne przysługujące obywatelom Ukrainy w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe

W 2022 r. łączna kwota wydatków na ten cel wyniosła 164 263,96 zł i w całości pochodziła ze środków z Funduszu Pomocy (bez udziału środków własnych).

Dodatek osłonowy

17 grudnia 2021 r. Sejm przyjął ustawę o dodatku osłonowym. Jest to **kluczowy element rządowej Tarczy Antyinflacyjnej, który ma zniwelować rosnące ceny energii, gazu i żywności.**

W 2022 roku OPS Brojce wydatkował na ten cel 435 961,00 zł

Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej

Utworzenie i utrzymywanie Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust 18 ustawy o pomocy społecznej. W Ośrodku Pomocy Społecznej w Brojcach w roku sprawozdawczym zatrudnionych na podstawie umowy o pracę było 11 osób, na podstawie umowy cywilno – prawnej: 5 osób; łącznie: 16 osób.

Do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia pracowników socjalnych. Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy jw. OPS zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalnych na 2 tys. mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników w pełnym wymiarze czasu pracy.

W roku 2022 było zatrudnionych 3 pracowników socjalnych świadczących pomoc w formie pracy socjalnej i przeprowadzających rodzinne wywiady środowiskowe.

W ramach środków własnych w wysokości 61 987,59 zł oraz dotacji w ramach Programu Asystent rodziny na rok 2022 w wysokości 3 000,00 zł Ośrodek Pomocy Społecznej w Brojcach zatrudniał łącznie trzech asystentów rodziny (1 asystent w pełnym wymiarze czasu pracy do dnia 29.04.2022 r. ; 1 asystent na ½ etatu przez cały rok; 1 asystent na ½ etatu od 10.05.2022 r.).

Tabela 6: Zestawienie zatrudnienia (umowa o pracę i umowy cywilno – prawne) w Ośrodku Pomocy Społecznej w Brojcach

Ośrodek Pomocy Społecznej w Brojcach		
Osoby zatrudnione w OPS Brojce w 2022 r. łącznie		16 osób
Kierownik		1
Pracownicy socjalni		3
W tym	Starszy pracownik socjalny	1
	Pracownik socjalny	2
Pozostali pracownicy		12
W tym	Obsługa świadczeń i zadań realizowanych przez OPS Brojce	2
	Opiekunka środowiskowa	3
	Pracownik ds. administracyjnych	1
	Asystent rodziny	3
	Usługi transportowe	1
	Usługa sprzętania	1
	Specjaliści (terapeuta)	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z OPS

Informacja o realizowanych projektach w 2022 roku

1. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (FEAD)

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) jest krajowym programem operacyjnym współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym, który realizowany jest w oparciu o rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Dz. Urz. UE L 72 z 12.03.2014 r., str. 1), zwanego dalej rozp. FEAD.

PO PŻ jest finansowany ze środków Unii Europejskiej (FEAD) i ze środków krajowych (budżet państwa) w podziale 85% i 15%. Alokacja Funduszu dla Polski na okres realizacji w latach 2014-2020 wynosi około 473 mln EUR (w cenach bieżących). Wkład środków krajowych wynosić będzie około 83 mln EUR.

PO PŻ przyczyniać się będzie do ograniczania ubóstwa poprzez *zwiększenie bezpieczeństwa żywnościowego osób najbardziej potrzebujących i realizację działań na rzecz włączenia społecznego.*

Pomoc w ramach PO PŻ kierowana jest do tych osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów nie mogą zapewnić sobie/rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych (posiłków) i dlatego też trafiać będzie do ograniczonej liczby osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji (określonej przesłankami z art. 7 ustawy o pomocy społecznej oraz poziomem dochodów odniesionych do procentowej wartości odpowiedniego kryterium dochodowego określonego w tej ustawie), stanowiąc systematyczne wsparcie. Pomoc udzielana będzie w postaci artykułów spożywczych lub posiłków, które będą przekazywane osobom najbardziej potrzebującym bezpłatnie.

W 2022 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Brojcach, który jednocześnie pełni funkcję Organizacji Partnerskiej Lokalnej, wydającej żywność (w podprogramie 2021), wydał 281 skierowań z czego łącznie skorzystało 735 osób w rodzinach na terenie całej gminy.

2. Resortowy Program MRiPS „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022 w ramach Funduszu Solidarnościowego

W roku 2022 w Gminie Brojce po raz drugi realizowany był Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2022. Środki na realizację Programu pochodziły w 100 % z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

Celem programu było:

- a) wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla pełnoletnich osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie równoważne;
- b) możliwość korzystania przez osoby niepełnosprawne z pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym;

c) ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz stymulowanie osoby niepełnosprawnej do podejmowania aktywności i umożliwienie realizowania prawa do niezależnego życia;

d) przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność;

e) umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności.

Programem objęta była 1 osoba niepełnosprawna. Ogółem zrealizowano 540 godzin na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych.

W 2022 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Brojcach na realizację Programu uzyskał kwotę dofinansowania w wysokości 19 125,00 zł. Okres realizacji Programu odbywał się od 01.01.2022 r. do 31.03.2022 r. Usługa asystenta była świadczona w wymiarze 30 godzin miesięcznie dla jednego Uczestnika Programu. Łączna kwota środków z Funduszu Solidarnościowego wykorzystana na realizację Programu wyniosła 4 373,30 zł.

3. Resortowy Program MRiPS „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022 w ramach Funduszu Solidarnościowego

W roku 2022 w Gmina Brojce po raz drugi przystąpiła do Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2022. Środki na realizację Programu pochodziły w 100 % z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

Głównym celem Programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad:

1. dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności,
2. osobami posiadającymi:
  - orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573) albo
  - orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z art. 5 i art. 62 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych) – poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.

W 2022 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Brojcach na realizację programu uzyskał kwotę dofinansowania w wysokości 57 528,00 zł. Z uwagi na fakt, iż mimo trzykrotnego zapytania ofertowego na realizację usługi opieki wytchnieniowej do Ośrodka Pomocy Społecznej w Brojcach nie wpłynęła żadna oferta. W związku z powyższym kwota niewykorzystanych środków w wysokości 57 528,00 zł na realizację ww. Programu została zwrócona.

Informacja finansowa z wykorzystania budżetu w 2022 roku

Rozdział	Rodzaj zadania	Plan	Wydatki	Finansowane ze środków własnych	Finansowane z dotacji
85202	Domy Pomocy Społecznej (opłata za pobyt mieszkańców gminy w DPS)	236 000,00	222 012,24	222 012,24	0,00
85504	Opłata za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	231 600,00	231 600,00	231 600,00	0,00
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, w tym koszty obsługi	2 032 091,16	2 024 650,68	0,00	2 024 650,68
85501	Świadczenie wychowawcze, w tym koszty obsługi	1 629 933,78	1 622 619,18	0,00	1 622 619,18
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia pomocy społecznej, w tym: za osoby pobierające zasiłek stały lub uczestniczące w zajęciach Centrum Integracji Społecznej lub Klubie Integracji Społecznej; ubezpieczenie zdrowotne za dzieci w wieku przedszkolnym	18 363,00	18 240,63	0,00	18 240,63
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenie opiekuńcze z tytułu sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną	33 008,00	32 994,72	0,00	32 994,72
85214	Zasiłki i pomoc w naturze, w tym:	215 135,00	208 123,41	11 221,95	196 901,46
	Zasiłki okresowe	203 135,00	196 901,46	0,00	196 901,46
	Zasiłki celowe	12 000,00	11 221,95	11 221,95	0,00
85216	Zasiłki stałe	139 371,00	139 347,64	0,0	139 347,64
85219	Ośrodek Pomocy Społecznej	464 250,75	393 250,86	273 650,86	119 600,00
		dot. 124 400,00	119 600,00	0,00	119 600,00
		śr. Wł. 291 861,46	273 650,86	273 650,86	0,00
85228	Usługi opiekuńcze (wynagrodzenie opiekunek)	79 208,10	75 828,17	75 828,17	0,00
	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami	102 438,00	95 205,00	0,00	95 205,00
85230	Pozostała działalność – realizacja Programu Rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	Dot. 192 711,00	254 161,81	61 450,81	192 711,00
	Dożywianie w szkołach	Śr. wł. 74 700,81	192 711,00		
	Zasiłki celowe na zakup żywności	261 411,81	61 450,81		
85504	Wspieranie rodzin i system pieczy zastępczej (zatrudnianie asystenta rodziny)	67 474,46	64 987,59	61 987,59	3 000,00
RAZEM		5 510 285,06	5 383 021,93	937 751,62	4 445 270,31

W 2022 roku w ramach działań podjętych wobec dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano kwotę 84.208,45 zł, z tego przekazanych na dochody własne gminy Brojce zostało 10.186,82 zł

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

W aktualnej sytuacji społeczno - gospodarczej pomoc społeczna ma do spełnienia ważną rolę. Powinna stwarzać poczucie bezpieczeństwa socjalnego, pomagać w tworzeniu właściwych warunków życia i zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej, wspomagać rodzinę w pełnieniu jej funkcji. Realizacja celów musi opierać się na dobrze funkcjonującej bazie materialnej, instytucjonalnej oraz wykwalifikowanej kadrze służb społecznych.

Działania pracowników pomocy społecznej to nie tylko udzielanie świadczeń pieniężnych, które w praktyce często są nieadekwatne z oceną sytuacji osoby potrzebującej pomocy, lecz zależne od możliwości finansowych Ośrodka, ale to także praca socjalna oraz działania zmierzające do wykorzystywania aktywizacyjnych instrumentów wsparcia.

Współczesna administracja pomocy społecznej nie powinna utrzymywać obywateli a jedynie wspomagać ich w zaspokajaniu usprawiedliwionych potrzeb. Stopień korzystania przez mieszkańców gminy Brojce ze świadczeń pomocy społecznej jest dość wysoki. Blisko 15% mieszkańców gminy jest beneficjentem Ośrodka Pomocy Społecznej. Korzystanie przez podopiecznych z pomocy pieniężnej i niepieniężnej przekłada się na zaawansowane wydatki. Przy wciąż rosnących wydatkach na pomoc społeczną Rząd ustanawia i przekazuje jednostkom samorządu terytorialnego kolejne zadania z zakresu polityki społecznej. Na podstawie rozpoznania potrzeb OPS opracował prognozę potrzeb finansowych związanych z realizacją zadań na rok 2023, które zostały przedstawione w budżecie na 2023 rok.